

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ครู เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยทักษะและความมีศรัทธาในอาชีพเป็นอย่างมาก แต่ทั้งสองอย่างนี้ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ครูประสบผลสำเร็จในอาชีพของตน จะต้องมีส่วนประกอบอย่างอื่นอีกมาก เช่น ความรู้ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเป็นครู เพราะครูคือผู้สอนที่ต้องปฏิบัติให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียน ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาอบรมและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ และสาขาวิชาที่ตนถนัด เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพ หรือเป็นครูที่มีสมรรถภาพนั่นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่สอนวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาหลักของการศึกษาเล่าเรียนวิชาการทุกแขนง ทั้งนี้เพราะนอกจากครูภาษาไทยจำเป็นต้องมีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับครูที่สอนวิชาอื่นแล้ว ยังต้องประกอบด้วยสมรรถภาพในด้านทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ การใช้ภาษา และการสอนภาษาไทยสูงกว่าผู้อื่นอีกด้วย ในเรื่องของสมรรถภาพนี้ มีผู้ให้ความหมายของคำว่าสมรรถภาพ (Competency) ไว้ดังนี้คือ

ฮันส์ โอ แอนเดอร์สัน (Hans O. Anderson) กล่าวว่า คำว่าสมรรถภาพ (Competency) หมายถึงพฤติกรรมของครูที่เราจะสังเกตเห็นได้ และพฤติกรรมนี้จะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในทางบวก เช่นสมรรถภาพในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สมรรถภาพในการใช้เทคนิคการถามเป็นต้น ส่วนโรเบิร์ต คัมบลิว ฮุสตัน (Robert W. Houston) ได้ให้ความหมายของคำว่า Competency - based ไว้ว่า หมายถึงเกณฑ์มาตรฐานค่าที่สุกซึ่งแสดงถึงระดับ

Hans O. Anderson, "Competency - Based Instruction for Science Teacher Preparation in Development Countries, " (Mimeographed), Bangkok : PTST 1972 : 1 อ้างถึงใน สุพจน์ ศุภกุล. "สมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาตามความต้องการของชาวเชียงใหม่ " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐).

พื้นฐานของคุณค่าที่จะแสดงออก และคุณสมบัติที่ให้อบเซคของการปฏิบัติ และ ทัณฑ์
กฤษร ฌยุชยา ได้แปลความหมายของของคำ Competency - based ไว้ว่า
หมายถึงความรู ทักษะ และเจตคติที่ผู้เป็นครูซึ่งมีในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้าน
สติปัญญา สังคม อารมณ์และร่างกาย^๒

สมรรถภาพของครูในหน้าที่เกี่ยวกับงานและหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย การสอน การ
ประเมินผล การแนะแนว การปกครองชั้นเรียน การแสวงหาความรู้ การมีมนุษยสัมพันธ์
บุคลิกภาพ การให้บริการ และทักษะต่าง ๆ โดยมีผู้กล่าวถึงความสำคัญและบทบาทของสมรรถภาพ
ในการเป็นครูได้ดังนี้

เกรียง เอี่ยมสกุล ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบเซคของงานวิชาการที่ครูต้องปฏิบัติเพื่อ
ให้เกิดสมรรถภาพทางวิชาการแก่ครู ได้แก่การศึกษาหลักสูตร การจัดทำโครงการสอน และ
บันทึกการสอนประจำวัน ใ้วิธีสอนให้เหมาะแก่นักเรียน ศึกษาและจัดทำกรวัดผลแบบต่างๆ
และนำผลการสอบไปใช้แก้ไขการสอนของครู เตรียมและจัดทำอุปกรณ์ให้เหมาะกั้วิธีสอน เลือ
สรรแบบเรียนและหนังสืออาประกอบเพื่อส่งเสริมการสอน และสอนให้นักเรียนประกอบ
กิจกรรมระหว่างเรียน^๓ ทั้งนี้ครูจะต้องมีความรู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง อธิบายหลักวิชาที่
ยาก ๆ ให้คนฟังเข้าใจง่าย และเตรียมเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ

^๑ Robert W. Houston. อ้างถึงใน มานพ ภาษิตวิไลธรรม
" สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและนครพนม " (ปริญญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๐), หน้า ๘.

^๒ ทัณฑ์ กฤษร ฌยุชยา, "แนวโน้มนการจัดฝึกหัดครู," ครูปริทัศน์ ๒(พฤษภาคม-
๒๕๑๕) : ๑๒ - ๑๘.

^๓เกรียง เอี่ยมสกุล, โรงเรียนประถมศึกษาภาคปฏิบัติ, (พระนคร : โรงเรียน
การช่างวุฒิศึกษา แผนกการพิมพ์, ๒๕๑๑), หน้า ๒๘๑.

ของเด็กที่ต้นสอนด้วย* นอกจากนี้ทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเป็นครู ก็มีทักษะการนำ
 เขาสูบทเรียน ทักษะการใ้คำถาม ทักษะการสรุปทเรียน ทักษะการใ้สรุปกรณั ทักษะการใ้
 กระดานคำ ทักษะการเสริมสร้างกำลังใจ ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการอธิบายและเล่า
 เรื่อง และทักษะการยกตัวอย่าง เป็นต้น^๒ ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ครูควรได้รับการฝึกฝนโดยสถาบัน
 ฝึกหัดครูจะต้องร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพในด้านการสอนในแตรฐ
 ทั้งในขณะที่เป็นนิสิต และครูประจำการแล้ว 'สาโรช บัวศรี' ไ้กล่าววว่า การสร้างเสริม
 สมรรถภาพในการ เป็นครู เป็นสิ่งสำคัญ และไ้เสนอแนวทางในการสร้างสมรรถภาพในการ
 เป็นครูไว้ดังนี้ คือ สามารถทำการสอนไ้เป็นอย่างดี โดยรู้จักใ้จิตวิทยาการ เรียนรู้ พัฒนา -
 การเด็ก การวางแผนการสอน เลือกวิธีสอน การประเมินผล การปกครองชั้นเรียน-สามารถ
 อบรมแนะแนวและปกครองไ้เป็นอย่างดี สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนิคมารคา คุมปกครอง
 และใ้ผลของการวิจัยไ้เป็นประโยชน์ สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนไ้เป็นอย่างดี
 สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถเป็นครูชั้นอาชีพโดย
 ใ้เพิ่มพูนความรู้ใ้แก่วิชาชีพครู ยึดถือขบธรรมเนียมนิยมของผู้เป็นครูอย่างเคร่งครัด ส่งเสริม
 ตนเองใ้หางอกงามทางดานวิชาการศึกษาอยู่เสมอ^๓ จะเห็นไ้วว่าการ เป็นครูที่ไ้มีสมรรถภาพนั้น
 จะต้องมีองค์ประกอบหลายอยาง ที่ครูจำเป็นต้องทราบและปฏิบัติไ้ไ้มากที่สุดเท่าที่ไ้ทำได้
 หมด เกาพิจิตร ไ้กล่าววว่า ครูก็จะต้องมีความรู้ที่ทั้งวิชาสามัญ และวิชาครู มีการสอนที่ไ้
 เรียกว่าสอนเป็น ปกครองและบังคับบัญชา อบรมสั่งสอนกลมเกลไ้ไ้เด็กเป็นคนที่ มีความ
 ประพฤตดี สุขภาพที่ทั้งกายและใจ กระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลิกลักษณะดี และฐานะ

* กอ สวัสดิ์พาณิชย์, " ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการฝึกหัดครู, " เอกสารการ
 นิเทศการศึกษานันที่ ๑๕๒ (กรมการฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์) : หน้า ๒๑๗-๒๒๐.

^๒ สุกัญญา ชารีวรรณและคณะ, หลักการสอนและเตรียมประสบบการณภาคปฏิบัติ,
 (กรุงเทพมหานคร : เฉลิมชัยการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๕๒๗.

^๓ 'สาโรช บัวศรี, " การตั้งความมุ่งหมายของชีวิตของนักเรียน นิสิต นักศึกษา, "
 เอกสารการนิเทศนันที่ ๑๑๘ (กรมการฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์) : หน้า ๘๗-๘๙.

และความภาคภูมิใจที่เหมาะสมแก่กิติ ตําแหน่งและหน้าที่ รู้จักวางตัวโดยสมควรแก่กาลเทศะ^๑ ถึงแม้
 ไคลยแล้วว่ ครูเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์ ครูจึงกลายเป็นผู้นำของนักเรียน รวมถึงประชาชนและ
 ชุมชนด้วย ครูจึงต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดย
 ครูต้องมีความรับผิดชอบต่อเพื่อนครูอาจารย์ ผู้บริหาร ชุมชน และอาชีพการสอน เพราะการสอน
 ที่ดีมีประสิทธิภาพสูงนั้น ครูต้องสนใจ เพลิดเพลินกับอาชีพของตน ซึ่งครูจะต้องหน้าที่ ทำตาม
 ปรัชญาที่ตนยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยต้องทำตัวให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียนในวิถีทางที่ถูกต้อง
 การถ่ายทอดวิชาความรู้ต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์มากกว่าทำลายและขัดแย้ง^๒

วิชาภาษาไทยทำให้ครูที่สอนภาษาไทย นักใจมิไชนอยเพราะนักเรียนจะใช้ภาษา
 ไทยตลอดเวลาที่เขาตื่นอยู่ ครูจึงต้องเตรียมการสอนทุกหน้าที่ที่มีโอกาส ทางที่จะปรับปรุงการสอน
 ภาษาไทยให้ดีขึ้นนั้น ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ เสนอว่า ครูควรเข้าใจสภาพ และ
 ลักษณะสังคมไทย เข้าใจลักษณะภาษาไทยที่ใกล้ความจริงมากที่สุด โดยเลิกความเข้าใจ
 ความไวยากรณ์ ที่มีภาษาอื่นเป็นมูลฐาน ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย ทั้งที่นิยมแบบเก่า
 และแบบใหม่ ควรปรึกษากันทางวิชาการให้เข้มข้น ทัดเทียมกับวงวิชาการอื่น สอน
 ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน อบรมครูให้เข้าใจขั้นตอนของการสอนภาษา สอน
 ภาษาให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ประชุมปรึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และ
 ความรู้ซึ่งกันและกัน ครูต้องได้รับความช่วยเหลือทั้งทางใจและวิชาการโดยสม่ำเสมอเป็น
 ระยะเวลา และมีอุปกรณ์การเรียนให้นักเรียนเกิดประสบการณ์อย่างกว้างขวางด้วย^๓ แนวทาง

^๑ กมล เกาฬิจิตร, วิชาครูประถมศึกษา, (กรุงเทพฯ : อักษรบริกร, ๒๔๔๕)
 หน้า ๒๗ - ๓๑.

^๒ เมธ เมธสีมา, "บทบาทความรับผิดชอบของครู, "วารสารสามัคคีศึกษา
 ๗ (กรกฎาคม ๒๕๑๔) : ๑๘ - ๒๑.

^๓ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. ภาษาไทยที่ถูกต้อง (กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ
 การพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๗๘ - ๘๘.

ดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาในเทศก์ ครู ภาษาไทย และนักวิชาการตลอดจนสถาบันที่เกี่ยวข้องด้วย จึงจะทำให้การสอนภาษาไทยมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ลักษณะครูภาษาไทยที่พึงปรารถนาในทัศนะของสุจิต เพียรชอบ มีดังนี้ มีความรู้ ทางภาษาไทยดี ทั้งในเรื่องที่จะสอนและสาขาวิชาอื่น ตลอดจนความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง มีความรู้ความสามารถพิเศษ เช่น ร้องเพลง เล่นดนตรี หรือสามารถนำเกมและการเล่นต่าง ๆ ได้ ปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ทันสมัยเสมอ ใช้ภาษาไทยได้ดีถูกต้องตามกาลเทศะ เป็น ตัวอย่างที่ดีของนักเรียนในด้านการใช้ภาษา มีความรัก พอใจและศรัทธาในอาชีพครู มีวิธีการ สอนที่ดี พยายามสอนภาษาไทยด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อป้องกันบรรยากาศที่ซ้ำซากจำเจ เข้าใจ หลักจิตวิทยา ลักษณะธรรมชาติ และความต้องการของวัยรุ่น รู้แหล่งวิทยากรดีทั้งที่เป็นบุคคล สถาบัน และเอกสาร และสามารถนำแหล่งวิทยากรเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียน การสอนภาษาไทย มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี เป็นกันเองกับเด็ก ชยันต์ขันแข็ง มานะ อุดหนุน ชยันต์ริ่ยมการสอน สามารถแสดงออกทางความคิด และอารมณ์ในทางสร้างสรรค์ มี เหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนเป็นอย่างดี มีบุคลิกลักษณะดี มีความสามารถในการพูดและวางตนดี มีความเป็นตัวของตัวเอง เคารพในหลักการมีความเชื่อมั่นในตนเอง ประชุมปรึกษาเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ร่วมงานกับผู้อื่นได้ดี มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่องานหนัก และการ คุกคามจากบุคคลอื่น และมีความสามารถในอันที่จะเสนอความคิดที่มีค่าต่อบุคคลอื่น ทัศนะ ดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า ครูอาจารย์ภาษาไทย จะต้องปรับปรุงตนเอง ชัยบ่มขยายหาความรู้ด้าน ภาษาให้สูงขึ้น ทันสมัยขึ้น เปลี่ยนแปลงวิธีสอนให้ทันกับความผันผวนของบ้านเมือง และทันกับ

พัฒนาการด้านอื่น ๆ ของโลก ซึ่งครูภาษาไทยจะช่วยให้มากในเรื่องนี้^{*} จินตนา กวางแพง และคณะ ได้รายงานในการสัมมนาโดยกล่าวถึงลักษณะครูที่สอนภาษาไทยว่า ครูมีลักษณะดังต่อไปนี้ มีความรู้ในเรื่องที่จะสอน แสวงหาความรู้อยู่เสมอ สนใจต่อการใช้ภาษารอบตัว อยู่ตลอดเวลา มีความเจริญในทางจินตนาการ มีทักษะในการใช้ภาษา เข้าใจวิธีสอนแบบต่างๆ และกลวิธีสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนภาษาไทยและเห็นความสำคัญของภาษาไทย มีมนุษยสัมพันธ์ อันดีต่อครูทุกสาขา หันต่อเหตุการณ์ รู้จักนำความรู้ทางภาษามาใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน มีความมั่นใจในความรู้และวิธีสอนที่ถูกต้อง สอนได้อย่างสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน มีความมั่นใจในความรู้ และวิธีสอนที่ถูกต้อง สอนได้อย่างสนุกสนาน น่าสนใจและไม่ล้าสมัย ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ^๒ ซึ่งในขณะเดียวกันนิสิตปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็ได้กล่าวถึงครูภาษาไทยที่พึงประสงค์ว่าจะต้องมีทั้งความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการสอน สนใจในนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย วิธีการสอนที่ดีของครูภาษาไทยต้องเป็นการสร้างประสบการณ์ทางภาษาให้แก่เด็กอย่างกว้างขวาง โดยคำนึงถึงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง บุคลิกภาพของครูมีส่วนในการปกครองชั้นและสร้างบรรยากาศในการสอน เช่นการแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ การพูดอย่างถูกต้อง มีความเชื่อมั่นในตนเอง การออกเสียงถูกต้องชัดเจน การพูดและเขียนต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ลายมือสวย เรียบร้อย อ่านง่าย ชัดเจน วิธีการสอนภาษาไทยที่จะช่วยให้ครูประสบผลสำเร็จในการสอนได้แก่ สอนอย่างมีจุดหมาย ยึดเด็กเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้

004830

* ประสิทธิ์ สุนทรโรทก, " การสัมมนาอาจารย์สอนภาษาไทยของวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค, " เคลวินิสต์ (๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๗) : ๖, ๑๔.

^๒ จินตนา กวางแพง, มนัส คีลาเจริญ และ ประภาศรี พรหมประกาย, " การปฏิรูปวิธีสอนและกิจกรรมการสอนภาษาไทย, " รายงานการสัมมนาของนิสิตปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๐, หน้า ๒๗ - ๒๘.

สอนโดยมุ่งให้เด็กได้ทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติ พร้อมทั้งจะประพุดิคน เป็นคนดี และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล สัมพันธ์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันในวิชาเดียวกันทั้งในแง่ทฤษฎีและปฏิบัติเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลควยเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน วัยของเด็ก หลักสูตรและประมวลการสอน และการสอนควรเริ่มต้นจากความมุ่งหมาย การกำหนดวิธีสอน การกำหนดวิธีสอน การใส่อุปกรณ์ การวัดผลก็ควรให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร โครงการสอนและประมวลการสอนด้วย^๑

เนื่องจากเหตุการณ์และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้บทบาทและฐานะของครูเปลี่ยนแปลงไป จนบางครั้งครูไม่สามารถวางตนให้เหมาะสมได้ ปฏิบัติตนไม่ถูกต้องตามความต้องการของสังคม และตามไม่ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นั้น จึงให้มีศูนย์วิจัยวิจัยถึงลักษณะของครูที่ดี เป็นที่ต้องการของสังคมดังนี้

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้วิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สังคมต้องการ ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนตลอดเวลา ยึดมั่นในวัฒนธรรม มีความประพฤติดี หลีกเลียงอบายมุขทั้งปวง มีความรู้กว้างขวาง และทันสมัยเสมอ มีทักษะในการสอน โดยใส่อุปกรณ์ประกอบบทเรียนและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การปกครองควรอบรมศีลธรรมจรรยาแก่นักเรียน ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับนักเรียน รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนประสบปัญหาต่างๆ ในด้านบุคลิกภาพ ควรมีอาการยิ้มแย้มแจ่มใส มีลักษณะเป็นผู้นำ มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ กิริยาราวจาดี แต่งกายสุภาพ งานอดิเรกที่มีคุณูปภาพและศีลธรรมไม่ควร

^๑ นิตยปริญาโทการสอนภาษาไทย, "ครูภาษาไทยที่พึงประสงค์," เอกสารประกอบการเรียนวิชาการศึกษารายวิชาภาษาไทย ๕๗๕, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๐, หน้า ๑ - ๘.

ทำ^๑ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ กรมการฝึกหัดครู ก็ได้ศึกษาวิจัยคุณลักษณะของครูที่ดีอีก ได้ผล การวิจัยครั้งนี้ ครูควรมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัยเสมอ และนำความคิดใหม่ ๆ มา ปรับปรุงงาน มีความสามารถในการสอน และรู้จักใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ รวมถึงการ เตรียมการสอนอย่างตั้งใจ มีคุณธรรม เช่น มีความยุติธรรม เมตตากรุณา มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา รักและเอาใจใส่นักเรียน เป็นต้น มีความประพฤติเรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ดี สุขภาพดี ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเข้าใจในกระบวนการปกครองแบบ ประชาธิปไตย และมีศรัทธาในอาชีพครู^๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ล้อม ไชยสร ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ลักษณะครูที่ดีในทัศนะ ของนักเรียนชายมัธยมศึกษา โรงเรียนโครมิตร์วิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๑๐ " ปรากฏผลการ วิจัยว่า ลักษณะของครูที่นักเรียนชอบมากที่สุด ได้แก่

๑. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พุดจาสุภาพอ่อนโยน และมีความเป็นระเบียบ วางตัวได้เหมาะสม
๒. พุคชั้เจน สอนเข้าใจง่าย ส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักการค้นคว้าหาความรู้
๓. มีคุณวุฒิสูง รักความก้าวหน้า และสนใจในการสอน ชยันขันแข็งและอดทน
๔. พุคจริงทำจริง แต่ให้เสรีภาพในการออกความคิดเห็นพอสมควร ให้สิทธิใน การซักถามและยินดีรับฟังข้อโต้แย้ง

^๑ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ, (พระนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, ๒๕๑๔) หน้า ๗๓ - ๘๕.

^๒ เฉลียว บุรีรักษ์ดีและคณะ, ลักษณะของครูที่ดี, (กรุงเทพมหานคร : กรมการ ฝึกหัดครู, ๒๕๑๔), หน้า ๑๕๒.

๕. รักและเมตตาครูณาต่อนักเรียน ช่วยเหลือนักเรียนได้ในคราวจำเป็น และสนใจนักเรียน

๖. ใจดี สุขุมเยือกเย็น มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริงอยู่เสมอ สุขภาพสมบูรณ์พอสมควร และมีความยุติธรรม^๑

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ฉอน เอี่ยมพราย ได้ทำการวิจัยเรื่อง " การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนหนองวัง ปีการศึกษา ๒๕๑๒ " พบว่าครูที่สอนภาษาไทย ควรปลูกฝังค่านิยมทางภาษาไทยให้นักเรียน เพื่อนักเรียนได้เห็นประโยชน์ของวิชาภาษาไทยต่อชีวิตประจำวันของคนเรา และใช้ภาษาไทยในการประกอบอาชีพ ครูจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทยก่อน การสอนที่จะมีประสิทธิภาพ ครูต้องมีความต้องการ ประสบการณ์ และวัยของเด็ก ครูควรจัดกิจกรรมที่เร้าใจให้เด็กกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษาไทย^๒

ในปีต่อมา คือ พ.ศ. ๒๕๑๔ ศรีจันทร์ วิชาตรง ก็ทำวิจัยเรื่อง " ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในจังหวัดพระนคร ที่มีต่อวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา ๒๕๑๔ " พบว่านิสิตนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยดี มีวิธีการสอนดี ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบบทเรียน วัดผลทุกครั้งที่ยอบบทเรียน^๓ ส่วนพรสวรรค์ วงศ์วิไลทอง ทำการ

^๑ ลอม ไชยศรี, " ลักษณะครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชายมัธยมศึกษา โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๑๐, " วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๐, หน้า ๖๐.

^๒ ฉอน เอี่ยมพราย " การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนหนองวัง ปีการศึกษา ๒๕๑๒, " วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๒, หน้า ๘.

^๓ ศรีจันทร์ วิชาตรง, " ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร ที่มีต่อวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา ๒๕๑๔, " วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔, หน้า ๘๕.

วิจัยในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เรื่อง " ปัญหาการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร " ปรากฏผลการวิจัยว่า นักเรียนเห็นว่า การเรียนภาษาไทยของนักเรียน จะโดยลดยิ่งขึ้น ถ้าครูปรับปรุงวิธีการสอน รุ้หลักจิตวิทยาในการสอน สอนเก่งและรู้จักจิตใจ ของนักเรียนดี ปรับปรุงการทดสอบ และการวัดผลของครู และควรรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนภาษาไทยด้วย นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการครูที่มีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเองกับ นักเรียน ใช้อุปกรณ์การสอนเสมอ^๑

และในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ สมชาติ ศิริวงศ์ ก็ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชา ภาษาไทย ในโรงเรียนช่างกลวิทยา ปรากฏผลวิจัยว่า นักเรียนชอบการสอนที่มีลำดับอย่าง เป็นระเบียบ สอนช้า ๆ อธิบายชัดเจน ใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม จัดกิจกรรมประกอบ การเรียนให้มากขึ้น กิจกรรมที่นักเรียนชอบมากที่สุดได้แก่การศึกษานอกสถานที่ ครูควรค้นคว้า เพิ่มเติมนอกเหนือจากตำรา ปรับปรุงการสอนให้ทันสมัย ครูควรมีความชำนาญเป็นพิเศษ ควร จัดให้มีการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูสอนวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนเดียวกัน และ/หรือกับโรงเรียนอื่น^๒

จากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องสมรรถภาพของครูและลักษณะของครูที่สังคมต้องการ ตามความคิดเห็นของนักการศึกษา ตลอดจนผลการวิจัยต่างประเทศ ก็ปรากฏผลคล้ายกับผลการ วิจัยของไทย โดย โรเบิร์ต ฮุสตัน (Robert W. Houston) และ โจนส์ แอล โสวาร์ค

^๑ พรสวรรค์ วงศ์วิไลทอง. " ปัญหาการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร, " วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕, หน้า ๕๑.

^๒ สมชาติ ศิริวงศ์, " ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนช่างกลวิทยา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๑๘, " วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘, หน้า ๕๔ - ๕๗.

(Jones L. Howard) โต้แย้งว่า ครูที่มีสมรรถภาพดีนั้น ต้องมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ สามารถสอนได้อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่วางไว้ โดยสนองความต้องการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้เรียนด้วย ใช้แหล่ง วิทยาการได้ และสร้างอุปกรณ์การสอนได้ตรงกับจุดประสงค์ของการสอน นำผลของการสอน มาปรับปรุงการสอนใหม่ ทำงานร่วมกับเพื่อนครูด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ และวิเคราะห์การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถด้านวิชาการอย่างเพียงพอที่จะสอน สามารถในการจัด ความคุม และบำรุงรักษาเครื่องอำนวยความสะดวกเพื่อประโยชน์ในค่านิยม ร่างกาย และสติปัญญาของผู้เรียน มีปฏิกริยาอย่างฉะฉานต่อความต้องการและความรู้สึกของตนเองและ ของผู้อื่น นอกจากนี้ เจมส์ คันทิลล์ (James Dunhill) ยังได้กล่าวถึงความ สามารถพื้นฐานของอาชีพครูไว้ว่า จะต้องมีความรู้และทักษะในเนื้อหาวิชาที่สอนและในสิ่งที่ นักเรียนอยากรู้ ต้องเข้าใจเด็ก ปรับปรุงความรู้ที่มีอยู่และการสอนให้เหมาะสมกับวัย ความ กตัญญู และความสนใจของนักเรียน สามารถใช้ทักษะการสอนที่จำเป็นเช่น การวาดภาพ การ ตั้งคำถาม การคัดลายมือ เป็นต้น นอกจากนี้ ครูยังต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็ก มีความจริง ใจต่อทุกคน จักบรรยายภาศในห้องเรียนให้หน้าเรียน และส่งเสริมให้เด็กคิดและทำงาน^๒

Robert W. Houston and Jones L. Howard, " The Views of Competencies - Based Education : II University of Houston," Performances - Based Teacher Education : A Source Book (ed. John Acquino) Washington D.C. January 1976), pp. 32 - 33.

^๒ James Dunhill, " The Character and Professional Competency of the Teacher, " Discipline in the Classroom, (E.L.B.S. edition 1965), pp. 14 - 17.

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ โอลิเวอร์ อาร์ กิบสัน (Oliver R. Gibson) และ ฮาร์โลด ซี ฮันท์ (Harold C. Hunt) ได้เสนอความเห็นว่าคุณจะปฏิบัติงานโดยผลดี และมีความสำเร็จ จะต้อง มี ๓ ลักษณะ คือ ต้องมีความรู้ และเทคนิคในการสอนแบบต่างๆ
 ก) มีทักษะในการใช้ภาษาเขียน ภาษาพูด ทำให้เด็กเข้าใจง่าย ตลอดจนการหาความรู้เพิ่มเติม แก้ปัญหาอย่างถูกต้อง
 ข) มีทักษะในการค้นคว้าวิจัย มีมนุษยสัมพันธ์และรักอาชีพครู
 ค) ลักษณะสุดท้าย ก็คือความสนใจ ได้แก่ สนใจนักเรียน สนใจวิชาที่ตนสอน สนใจที่จะร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน และพัฒนาอาชีพครู

การปฏิบัติงานโดยอาศัยความรู้ก็เพียงพอแล้ว แต่ขาดทักษะ ก็มีได้หมายความว่างานนั้นจะมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เจมส์ อี. ไวแกน (James E. Weigand) จึงได้เสนอทักษะพื้นฐานที่จะส่งเสริมสมรรถภาพในการเป็นครูไว้ดังนี้ คือ ทักษะในการประเมินลำดับขั้นพัฒนาการสติปัญญาของเด็ก ทักษะในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ทักษะในการเสริมแรงจิตใจ ทักษะในการใช้คำถาม ทักษะในการจัดลำดับขั้นการสอน ทักษะในการวัดและประเมินผล และทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์^๒ ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นครู แม้นผลการวิจัยของ พอล วิทตี (Paul Wittey) เองก็พบว่าเรียงความเรื่อง " ครูที่ได้ช่วยฉันมากที่สุด " โดยนักเรียน ๑,๒๐๐ คนนั้น ครูจะต้องมีทักษะในการสอน

^๑ Oliver R. Gibson and Harold C. Hunt, The School Personnel Administration, (Boston : Houghton Mifflin Company, 1965), p. 242.

^๒ James E. Weigand, Implementing Teacher Competencies Positive Approaches to Personalizing Education, (New Jersey : Englewood Cliff, Prentice Hall, 1977), p.6.

มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักและเอาใจใส่นักเรียนดี สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียน มี
อารมณ์ขัน บุคลิกธรรมและมีทัศนคติเป็นประชาธิปไตย^๑

ส่วนเดวิด จี. ไรอัน (David G. Ryans) และคณะ ได้เริ่มศึกษาลักษณะ
ของครูที่ดีในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ดีจะก่อให้เกิดความอบอุ่น เข้าใจและ
เป็นมิตร มีความรับผิดชอบ ทำงานอย่างมีระบบรวดเร็ว และมีความคิดก้าวหน้า สนใจความ
คิดเห็นของนักเรียน ผู้บริหาร และบุคคลอื่น ถือเอาการเรียนเป็นศูนย์กลาง เข้าใจภาษา
พูดได้อย่างดีเยี่ยม มีอารมณ์มั่นคงและปรับตัวได้ดี^๒ ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ แฟรงค์ คัมบลิว
ฮาร์ท (Frank W. Hart) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมปีสุดท้ายของ
Ten Thousand High School เกี่ยวกับครูและการสอนของครู โดยผลการ
สำรวจคือ ครูที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้ มีศิลปะในการจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในวิชาที่ตน
สอน ถ่ายทอดความรู้เป็น สนใจนักเรียน ให้ความร่วมมือและเห็นอกเห็นใจนักเรียน ควบคุม
อารมณ์ ยอมรับความคิดของนักเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และที่
สำคัญก็คือ อธิบายได้อย่างแจ่มชัด มีวิธีสอนให้นักเรียนเข้าใจง่าย^๓

Paul Witty, " An Analysis of the Personality Traits of
the Effective Teacher," Journal of Educational Research (1974):
622 - 671.

^๒ David G. Ryans and Others, Characteristics of Teachers,
(Washington D.C. : American Council on Education, 1970), p.82.

^๓ Frank W. Hart, Teacher and Teaching by Ten Thousand
High School Seniors, (New York : Macmillan, 1954), p. 128.

คุณภาพของครูได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอมา โดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันต่างๆ
ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเห็นได้จากการวิจัยในสหรัฐอเมริกา ที่ ลอร์เรนซ์ กอร์ดอน

(Lawrence Gordon) กล่าวถึง คือในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ สมาคมแนะแนวการ
ศึกษาแห่งมลรัฐฟลอริดา ได้สร้างหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่
สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของครู
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบซึ่งสร้างขึ้นโดยนักการศึกษาผู้มีประสบการณ์ในการ
ทำงานอยู่ในวงการศึกษาคือมาในปี ๑๙๗๐ สภาการศึกษาแห่งมลรัฐฟลอริดา ร่วมกับวิทยาลัย
และมหาวิทยาลัยฟลอริดา ได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือดังกล่าว สรุปผลการวิจัยว่า ลักษณะที่
ครูควรมีคือ

ค่านิยมคณิศภาพ ได้แก่ความเชื่อมั่นตนเอง ความมั่นคงในอารมณ์ ยอมรับความ
แตกต่างระหว่างบุคคล มีความเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ
มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้ความอบอุ่น ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ
นักเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ตั้งใจที่จะอุทิศเวลาเพื่อการศึกษและการ เรียนของนักเรียน
ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน

ค่านิยมรู้ความเข้าใจ ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางกายและสมอง มีความ
เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน เช่นทฤษฎีการเรียนรู้ ขบวนการทำงานของกลุ่ม เข้าใจ
ในการจัดการศึกษาของชาติ ตลอดจนการติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ เข้าใจวิธีการวัด
และปรับปรุงหลักสูตรรวมทั้งการสอน

๗ ค่านิยมทักษะการสอน ได้แก่ทักษะในการสอน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ มีเทคนิคในการแก้ปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม วินิจฉัยและ
แก้ปัญหาต่าง ๆ ของห้องเรียน มีการแนะแนวและใช้แหล่งวิทยากรให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน

การสอน มีการประสานงานกับครูคนอื่น ส่งเสริมให้นักเรียนตัดสินใจและประเมินตนเอง
ฝึกให้นักเรียนหาความรู้ด้วยตนเอง^๑

ในปีต่อมาคือ ค.ศ. ๑๙๗๑ เออร์วิน เจ. เลห์แมนน์ (Irvin J. Lehmann)
และ วิลเลียม เอ. มีเรนส์ (William A. Mehrens) ได้สำรวจความคิด
เห็นของนิสิตเกี่ยวกับคุณลักษณะครูในอุดมคติ และสรุปว่า ครูจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่
สอนอย่างกว้างขวาง ทั้งความรู้มูลฐาน และสิ่งใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาที่ตนสอน—สนใจวิชาที่
ตนเองอย่างลึกซึ้ง กระจือรือร้นคนควาในวิชาที่สอน มีความยึดหยุ่นและเสนอมอบบาทเพื่อ
กระตุ้นให้นักเรียนสนใจและสนองความต้องการของนักเรียน เตรียมการสอนอยู่เสมอ ใ้ใช้ทั้ง
ภาษาใดถูกตองเหมาะสม มีความสามารถในการอธิบายอย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง และสอนโดย
คำนึงถึงระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนด้วย^๒ ต่อจากนั้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๒

เชียเตอร์ เวิน โอเดน (Cheeter Wayne Oden) ได้ศึกษาบุคลิกลักษณะของ
ครูที่ได้รับการประเมินว่าเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการสอน จากนักเรียน ครู และครูใหญ่ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด โดยให้นักเรียนและครูเลือกงานที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพ
มากที่สุด จำนวน ๕ คน จากครู ทั้งโรงเรียนรวมทั้งครูใหญ่ ครูที่ได้รับเลือกได้ทำแบบ
ทดสอบบุคลิกภาพ ผลการศึกษาพบว่าครูที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นคนขยัน สุขุม เยือกเย็น

^๑ Lawrence Gordon, "Measuring Teacher Competencies for the Middle School," The National Elementary Principle 3 (November 1971) : 60-66.

^๒ Irvin J. Lehmann and William A. Mehrens, Educational Research Reading in Focus, (New York : Holt Rinehart and Winston, 1971), p. 136.

มีความสามารถในการตอบสนองที่ ทะเยอทะยาน เกรงขริบ ทำงานท่วงไว และรักษา
เอกลักษณ์ของความเป็นครูไว้ได้

การค้น อี. กรีนวูด (Gardon E. Greenwood) ก็ได้วิจัยเพื่อ
พัฒนาแบบทดสอบ เอสอีทีบี (SECTB ย่อมาจาก Student Evaluation of
College Teaching Behavior) ที่มหาวิทยาลัยฟลอริดา ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔
พบว่าพฤติกรรมที่สำคัญของอาจารย์ในความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต และผู้บริหารมีดังนี้คือ
สามารถทำให้การเรียนเข้าใจง่ายขึ้น มีการสอนที่ทันสมัย มีความรับผิดชอบต่อชั้นเรียนไม่
หยุดสอนบ่อย ๆ ให้ความเป็นกันเองกับนิสิต รับผิดชอบความคิดเห็นของนิสิต รู้เทคนิคการวัดผล
ในงานกระจางแจงและเหมาะสม มีความรู้ทันเหตุการณ์ และเข้าใจปัญหาของนิสิตได้^๒
และในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ โทมัส อาร์ วอทรูบา (Thomas R. Wotruba) และ
เพนนี แอล ไรท์ (Penny L. Wright) ได้ศึกษาเครื่องมือประเมินผลการ
สอนของอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยซานดีเอโก (San Diego University) กลุ่มตัวอย่าง
เห็นว่าคุณลักษณะของอาจารย์ที่มีความสำคัญได้แก่ มีความรู้กว้างขวาง ถูกต้องทันสมัยและรู
อย่างแท้จริง ส่งเสริมให้นิสิตแสดงความคิดเห็น กระตือรือร้นในวิชาที่สอน ส่งเสริมการ

---

^๑ Cheoter Wayne Oden, " Personality Profiles of the
Successful Inner - City teachers and the Appropriateness of the
Responses of Pre-Service Teachers of Similar and Differing
profiles to Simulated Inner-City Classroom Situation,"
Dissertation Abstracts, 33 (July 1972) : 194 A.

^๒ Gardon E. Greenwood and Others, " The Student Evaluation
of College Teaching Behaviors, " Journal of Education Measurement,
2 (Summer 1974): 141 - 143.

ทำงานเป็นกลุ่ม อธิบายเข้าใจง่าย ยกตัวอย่างชัดเจน ชอบช่วยเหลือนิสัยทั้งในและนอกห้องเรียน
ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา มีความยุติธรรม สนใจและอยากสอน*

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นี้ แสดงให้เห็นว่า ครูจำเป็นต้องมี
สมรรถภาพในด้านต่าง ๆ หลายประการ เช่น การสอน การประเมินผล การมีมนุษยสัมพันธ์
บุคลิกภาพที่ดี ตลอดจนทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะในด้านการใช้ภาษาและการถ่ายทอดความรู้
เป็นต้น สมรรถภาพเหล่านี้จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

* Thomas R. Wotruba and Penny L. Wright, " How to Develop
a Teacher - Rating Instrument, " The Journal of Higher Education,
6(November/December 1975) : 653 - 661.